

Je werk in het licht van de opstanding

Brandaris, 27 juni 2010

1 Korintiërs 15. Lezen 1-2, 42-49, 58

Het probleem

Waarom moedigt Paulus aan om “*wel vast te houden aan het evangelie?*” Zijn er dan mensen die dreigen af te haken, of al afgehaakt zijn?

Vasthouden aan het evangelie.

Waar moeten we ons nu aan vasthouden? Wat zijn die zaken waarover we overeenstemming moeten hebben, zaken die voor ons vast moeten staan?

In de praktijk van ons leven, in de inrichting van onze bijeenkomsten, in de ontwikkeling van onze relatie met God en in hoe we ons tot onze medemens verhouden zullen zijn er zaken waarover we het niet altijd eens zijn. Er zijn verschillende nadrukken, er zijn “winden van leer,” en er is een mate van vrijheid in hoe we ons geloofsleven handen en voeten geven.

Wittgenstein ontmoet Popper

De filosoof Popper werd in 1946 uitgenodigd om een voordracht te houden voor de Moral Sciences Club aan de Universiteit van Cambridge en koos als titel ‘Bestaan er filosofische problemen?’ Het werd een van de meest besproken confrontaties uit de moderne wijsbegeerte. Een andere filosoof, Wittgenstein, leidde de discussie. Hij was in die jaren hoogleraar filosofie aan dezelfde universiteit, en werd omringd door een schare volgelingen waarmee hij een haat-liefde verhouding had. Naar verluidt was hij in discussies bot, onbeleefd, agressief, intolerant, eigengereid en onuitstaanbaar.

Wat er precies gebeurde op de avond van de 25e oktober 1946 in King's College, toen Popper zijn voordracht hield, is het onderwerp van jarenlange geruchten, vooral gevoed door Popper die zijn versie van de gebeurtenissen opnam in zijn autobiografie *Unended Quest* (1974). Volgens Popper noemde hij in zijn voordracht een aantal filosofische problemen. Wittgenstein ontkende dat dit filosofische problemen waren. Terwijl hij sprak, speelde Wittgenstein zenuwachtig met een kachelpook die hij ook gebruikte om zijn beweringen te benadrukken. Volgens Popper vroeg Wittgenstein hem tijdens de discussie om een voorbeeld te geven van een moreel beginsel. ‘Gij zult gastsprekers niet bedreigen met een kachelpook’, antwoordde Popper, waarop Wittgenstein de kachelpook neersmeet en de kamer verliet. Andere aanwezigen, grotendeels aanhangers van Wittgenstein, bestreden Poppers lezing.

Er zijn talloze lezingen over wat er zich daar nu precies afspeelde. Is er daadwerkelijk met een pook gedreigd of gezwaaid? Had Wittgenstein de bedoeling om Popper misschien een mep te verkopen? Toen Wittgenstein de kamer verliet smeedde hij de deur volgens sommigen aanwezigen achter zich dicht terwijl andere aanwezigen melden dat er niet met een deur gesmeten is.

Er is een ding dat niet ter discussie staat, namelijk dat de ontmoeting plaatsvond. En daar gaat het om.

Zo komt Paulus in hoofdstuk 15 tot een conclusie. Hier zet hij de kroon op zijn brief en, zoals Karl Barth het zei, “geeft hij ons hier de sleutel tot de bedoeling van zijn brief waar vanuit het licht zich over de hele brief verspreid en begrepen kan worden als een eenheid.”¹

¹ Anthony C. Thiselton, *The New International Greek Testament Commentary* (Grand Rapids, Eerdmans, 2000), 1169

De climax is het leven uit genade waardoor ons als soevereine gave van God ons **1)** leven gegeven wordt door het kruis, **2)** verandering voor ons leven en onze levensstijl mogelijk is (God, die leven geeft aan de doden, Rom. 4;17) en **3)** concreet wordt gemaakt door de hoop. Paulus zegt het als volgt, “... *het evangelie... dat door u is aangenomen, waaruit u leeft en waardoor u wordt gered.*”

Van hieruit bouwt hij een rationeel, filosofisch maar vooral geschiedkundig bewijs op voor de opstanding.

Wel of geen opstanding?

Hij legt een directe verbinding tussen de opstanding van Christus en de waarde van ons geloof. Zonder opstanding zou ons geloof geen enkele waarde hebben en zouden we nog vastzitten in onze zonden (17). Zonder opstanding zou Christus alleen maar een voorbeeld zijn om tijdens ons leven op aarde na te volgen (zonder opstanding is er dus niets meer na de dood). Zoals alle mensen door hun verbondenheid met Adam sterven, zo zullen ook allen door hun verbondenheid met Christus herleven (23).

“Als de doden toch niet worden opgewekt, laten we dan maar eten en drinken, want morgen gaan we dood” (32).

Over hoe het er dan uit gaat zien, kunnen we alleen maar speculeren *“hoe worden de doden opgewekt en wat voor lichaam zullen ze krijgen?”* (35) Paulus noemt dat een dwaze vraag. Weet jij veel hoe een zaadje er uit gaat zien nadat het in de aarde is terechtgekomen, daar sterft en tot nieuw leven komt?

Nu we het er toch over hebben. Ik ben het volgende te weten gekomen over “kiemrust” en zag meteen de parallellen met het leven van de gelovige.

N.b. “Kiemrust” is een fase, waarbij het zaad, van bijvoorbeeld graan, wacht op de juiste omstandigheden om te ontkiemen.

Er bestaan twee vormen van kiemrust. Sommige zaden hebben een harde zaadhuide die wateropname verhindert. Zonder water kan het zaadje niet kiemen. In de lente, bij de warmere temperaturen, wordt het bodemleven actiever. Schimmels en bacteriën helpen het zaadje dan om de harde zaadhuide zachter te maken, waardoor het jonge plantje water kan opnemen en de groei kan starten.

Andere zaden bevatten een kiemremstof (de zonde die ons leven werkt). Pas na een lange koudeperiode, bijvoorbeeld de winter, wordt die stof afgebroken. Je kunt dat proces versnellen door de zaden in de diepvriezer of koelkast te leggen! Veel zaden combineren de twee vormen van kiemrust.

De kracht van zijn opstanding

Paulus zegt in Filippenzen 3:10 dat *“alles wat hij wenst is Christus te kennen en de kracht te ondervinden van zijn opstanding.”* Het gaat hier om een kracht die de gelovige in beweging zet (dynamis), denk maar aan de dynamo op je fiets. Het levert energie, het is de bron van kracht. De opstanding is niet zomaar een deel van Gods plan. Het is de dode, oude mens, die opstaat in een volkomen nieuw leven. *“Door de doop zijn we dus met hem gestorven en begraven. En zoals Christus uit de dood is opgewekt door de verheven macht van de Vader, zo gaan ook wij een nieuw leven leiden. 5 Want als wij één zijn geworden met Christus door te sterven zoals hij, zullen wij ook één met hem zijn door op te staan zoals hij.”* (Rom. 6:4-5).

Paulus liet alles achter om Jezus te volgen. Alles waar hij als mensen eer aan zou kunnen behalen, houdt hij voor drek. Met wat voor doel? Om Hem te kennen!

Wederopstaan kan alleen maar als je eerst onder de grond gestopt bent. Je kunt wel blijven smeken om meer kracht, maar als je niet dood bent, zal God het ook niet kunnen geven. We willen als mens zo graag vast houden wat we hebben. Trots, eer en bezit, vooraan willen staan; het zijn haast tomeloze krachten die op het leven van de gelovige inbeuken. Als deze niet eerst sterven zullen ze altijd weer de kop opsteken.

Sterfelijkheid en onsterfelijkheid; vergankelijkheid en onvergankelijkheid.

Wat is nu het grote verschil? Normaal gesproken, als je een aardappel in de grond stopt, komen, na verloop van tijd, eenzelfde soort aardappels uit de grond. Als je vergankelijkheid zaait, krijg je er vergankelijkheid voor terug.

Door het werk van Christus en ons geloof in zijn sterven, dood en opstanding ontvangen we onvergankelijk leven. Dat onvergankelijke leven ontvangen we in een vergankelijk omhulsel. Daarom zegt Paulus ook dat in ons sterven Christus openbaar wordt. De dood is niet langer het eindstation, maar het begin van iets volkomen nieuws (:42-49).

Waar leidt het allemaal toe?

Omdat er wel degelijk een opstanding is, daarom moeten we pal staan en onwrikbaar zijn. De winden van leer en leven waaien ons om de oren en leiden niet zelden tot wat blad-, en takverlies. In vers 58 moedigt hij de gelovigen aan om vast te staan in die opstanding omdat het de basis is voor onze hoop in dit leven en voor het leven na dit leven.

Deze opstanding stelt ons in staat om een theologie van overvloed te ontwikkelen voor ons leven en werk. Een theologie van meer dan genoeg. Een theologie van de extra mijl, waar Jezus over spreekt.

Nu moeten we het even over dat werk hebben. Het gevaar ligt hier op de loer dat we Paulus conclusie beperken tot het werk in de context van Gods werk. Maar dan zou a) de conclusie alleen maar relevant zijn voor hen die geestelijke arbeid verrichten en b) zul je moeten beslissen waar de grens ligt tussen geestelijke en niet geestelijke arbeid.

Iemand die dit goed begreep was Johan Sebastian Bach, evenals Georg Friedrich Handel. Bach ondertekende de meer dan 10.000 pagina's bladmuziek die hij schreef met de letters SDG en vaak lees je de twee letters JJ (Jesu Juva: Jezus, help) aan het begin van zijn werk.

Het idee van Soli Deo Gloria is geen uitgangspunt voor de gelovige. Het is het **resultaat** van het werk van Christus aan het kruis². Door zijn volbrachte werk kan God zijn geest nu in iedere gelovige uitstorten en heeft Hij onmiddellijke en directe gemeenschap met de gelovige. Het idee dat God bijvoorbeeld niet bij ons is als we uitgaan, naar de bios gaan of een bepaald soort arbeid verrichten; het zou wel handig zijn als we Hem buiten de deur zouden kunnen zetten; eventjes op de gang parkeren zodat Hij niet ziet welke websites we bezoeken, een leugentje om bestwil uit de zak trekken, onze naaste slecht behandelen en ga zo maar door. Dat gaat dus niet. Met andere woorden; we komen maar moeilijk van hem af. Daarom zegt Paulus in 1 Kor. 10: 31-32, *“Als u dus eet of drinkt of wat ook doet, doe alles ter ere van God. Maar vorm geen struikelblok voor een ander.”* En in Kol. 3:17, *“Laat alles wat u zegt of doet, gebeuren in de naam van de Heer Jezus, en dank God, de Vader, door hem.”* En in vers 23-24, *“Wat u ook doet, doe het van harte, als was het voor de Heer en niet voor mensen; **24** besef dat de Heer u zal belonen en dat u van hem het erfdeel zult ontvangen. Want de Meester die u dient, is Christus.”*

² Abraham Kuyper, *Het Calvinisme* (Soesterberg, Aspekt, 2002), 41

Laten we de gaten houden dat de gemeente in Korinte een heel klein groepje was. Misschien een man of honderd op een totaal van 250.000 tot 800.000. Geen eigen politieke partij, geen eigen tv- of radiozender. Geen eigen krant. Geloven in de kantlijn van de samenleving! Er was het gevaar om op te gaan in de massa. Je bent de enige gelovige op het werk waar je ook al niet aangemoedigd wordt in je geloof.

Paulus' bedoeling was om een gemeenschap van gelovigen te zien die hetzelfde aten, die zich hetzelfde kleedden en dezelfde taal spraken als de mensen waaronder ze leefden. Het was geen ondergrondse beweging die zich inspande om de macht over te nemen. Het was ook niet een groep mensen die zozeer in hun omgeving opgingen dat ze niet meer opvielen en ook verenigden ze zich niet in een of ander exclusief clubje. De Korintiërs stonden midden in het leven.

Vanuit het perspectief van de opstanding en het uitzicht op een opstandingslichaam doen we wat God ons te doen heeft gegeven. We lopen de kantjes er niet van af maar we laten in dat werk het karakter van Christus zien. Die inspanning is, in onze verbondenheid met de Heer, niet tevergeefs.

- Ken je deze opstandingskracht? Heb je dat uitzicht in het leven? Zo niet, wat staat dit uitzicht in de weg?
- Kun je je werk als voor de Heer doen? Misschien maak je nog steeds onderscheid tussen christelijk en niet christelijk werk. Doe daar eens wat meer studie naar en laat de Bijbel zelf je overtuigen.
- De allerbelangrijkste vraag: Ken je de Here Jezus? Het heeft allemaal zo weinig zin, en het zegt allemaal zo bar weinig als je het Leven nog niet hebt ontvangen.